

ЗАСТОСУВАННЯ ЕФЕКТИВНИХ ФОРМ ТА МЕТОДІВ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ФАРМАЦЕВТІВ-ІНТЕРНІВ В УМОВАХ ВІЙНИ

Мороз С.Г., Зарічкова М.В., Опрошанська Т.В.

Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації Національного
фармацевтичного університету, м. Харків, Україна
uef-ipksf@nuph.edu.ua

Серед основних викликів, які поставила війна до освітнього процесу в інтернатурі, та які потрібно долати, слід виділити:

- підвищена тривожність фармацевтів-інтернів;
- важкий емоційний та психологічний стан учасників освітнього процесу;
- відсутність технічних можливостей для здійснення освітнього процесу у обох сторін;
- від'їзд частини інтернів за межі країни або регіону;
- підтримання ефективності навчального процесу з боку НПП.

Метою дослідження є аналіз форм та методів організації освітнього процесу фармацевтів-інтернів, що застосовуються в умовах війни.

Для вивчення рівня організації освітнього процесу в інтернатурі Інституту підвищення кваліфікації спеціалістів фармації Національного фармацевтичного університету (ІПКСФ НФаУ) у червні 2022 р. та лютому 2023 р. було проведене опитування (анкетування) фармацевтів-інтернів, які вступали до інтернатури під час воєнного стану та весь освітній процес яких відбувався в умовах війни. До групи респондентів увійшли 160 інтернів випуску червня 2022 р. та 409 інтернів випуску лютого 2023 р.

В умовах війни поряд з організацією освітнього процесу в інтернатурі на належному рівні та відповідної якості вирішувались питання психологічної підтримки фармацевтів-інтернів. Зокрема, проводилися вебінари на актуальну тематику «Психоемоційні стани під час війни та їх корегування», «Протидія деструктивним впливам під час війни», триденний практичний тренінг з першої домедичної допомоги у військовий час. В дистанційних курсах, що входять до

програми інтернатури, створені форуми «Психологічної підтримки», де практикуючий психолог надає необхідну консультативну допомогу.

Тематика військової підготовки, фармації в умовах надзвичайних станів, першої домедичної допомоги поряд з професійною тематикою фармацевтичної опіки на сьогоднішній день для фармацевтів-інтернів є найбільш затребуваною. Про це свідчать результати опитування двох потоків випускників (червень 2022 р. та лютий 2023 р.) з інтернатури під час воєнного стану. На питання «Яка тематика за програмою інтернатури була для вас найбільш цікавою?» більше 50% опитаних інтернів відповіли, що у пріоритеті - тематика фармації у умовах надзвичайних станів та фармацевтична опіка.

Брак технічних можливостей, пов'язаних, зокрема, з відключенням (відсутністю) електроенергії у різних регіонах країни, коригувався застосуванням гнучкого підходу до організації он-лайн занять. Так, для відвідування он-лайн занять інтернам пропонувалося три часових «зміни» занять: уранці, вдень та увечері. В залежності від технічної можливості інтерни мали змогу бути присутніми на заняттях за всіма темами.

Організація освітнього процесу в інтернатурі під час війни базується на поєднанні он-лайн навчання за розкладом у синхронному режимі (на платформі відеоконференцій Zoom), що прирівнюється до очного навчання, та дистанційного асинхронного режиму на навчальному сайті на платформі Moodle. Слід зазначити, що форми і методи дистанційного навчання не є новими для ШКСФ НФаУ, 90% НПП інституту володіють навичками розроблення та супроводження дистанційних курсів на платформі Moodle, у той же час відеозв'язок украй потрібний для ефективного освітнього процесу. При цьому в освітньому процесі інституту під час он-лайн занять використовуються сучасні інтерактивні інструменти для проведення занять, що робить їх ефективність значно вищою.

Змішана форма організації освітнього процесу показала себе досить ефективною, про що свідчить опитування фармацевтів-інтернів (рис.). Близько

50% опитаних відповіли, що швидко розібралися зі структурою дистанційних курсів, від 10 до 33% інтернів вважають, що платформа Moodle є зручною та інтуїтивно зрозумілою, при цьому лише 1% вказали, що для них платформа Moodle виявилася складною та незрозумілою; від 17 до 32% респондентів вказали, що дистанційні курси інтернатури є структурованими. Всі матеріали, що потрібні для виконання завдань та опанування програми інтернатури, розміщено в дистанційних курсах у зручному для кожного здобувача освіти форматі: текстовому, відео- чи аудіо-: лише 1-2% інтернів відповіли, що витрачають додатковий час на пошук потрібної інформації.

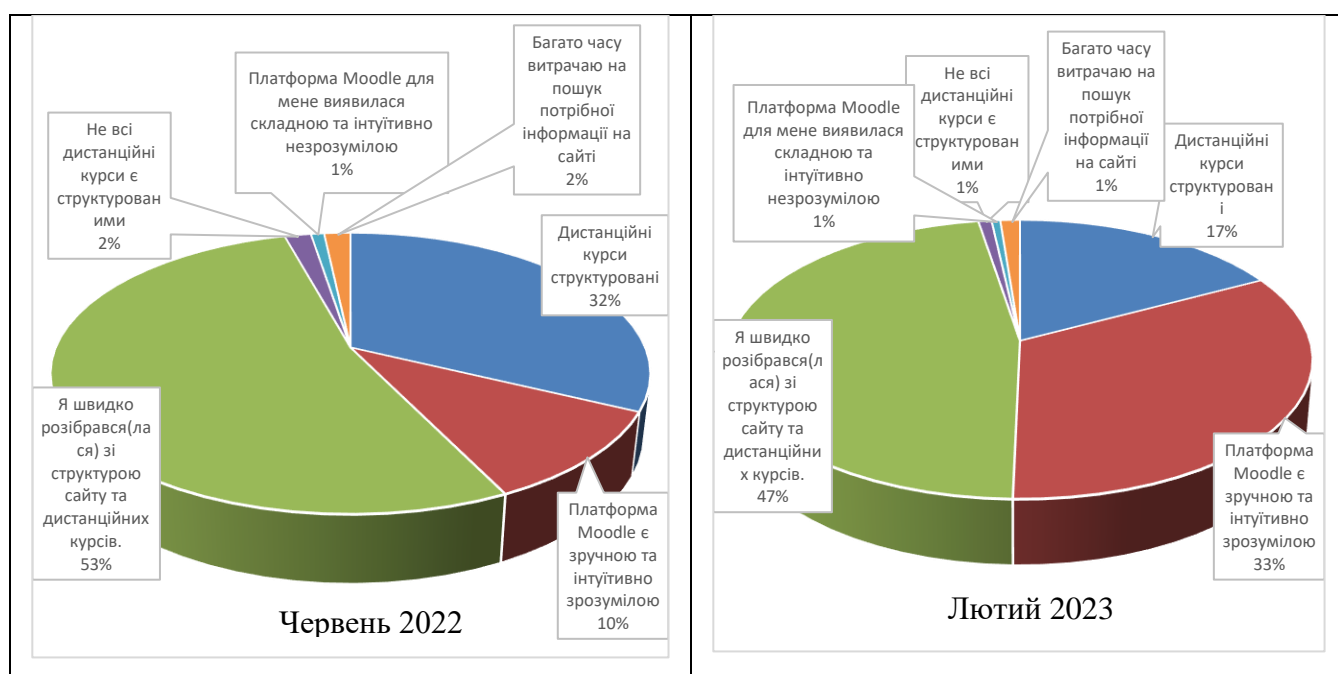

Рис. Результати опитування інтернів на питання «Як Ви оцінюєте зручність освітньої платформи Moodle» для дистанційного навчання в інтернатурі?»

За будь-яких умов освітній процес має бути організовано на належному рівні, а тому слід шукати форми і методи, які дозволять не втратити його ефективності та бути зручним і доступним для всіх його учасників.